

TEKSTI JOE MASTEROFF MUSIIKKI JOHN KANDER SANOITUKSET FRED EBB
PERUSTUU JOHN VAN DRUTENIN NÄYTELMÄÄN JA CHRISTOFFER ISHERWOODIN TARINOIHIN.
ALKUPERÄINEN OHJAUS JA TUOTANTO HAROLD PRINCE.

CABARET

Opettajamateriaali

V A A S A .
KAUPUNGINTEATTERI

Tervetuloa katsomaan Cabaret-musikaalia Vaasan kaupunginteatterin Romeo-näyttämölle!

CABARET

Musikaali Cabaret sijoittuu vuosiin 1929-1930, aikaan jolloin Berliini oli keskellä ensimmäisen maailmansodan jälkeistä sekasortoa. Taloudellinen lama, siirtyminen maanalaisesta avantgarde-kulttuurikeskuksesta kohti Hitlerin totalitaarisen hallinnon alkua ja natsipuolueen nousua, muodostavat taustan.

Tässä maailmassa elää Clifford Bradshaw, amerikkalainen kirjailija, joka etsii inspiraatiota seuraavaan romaaniinsa. Ensimmäisenä yönään Berliinissä Cliff päätyy Kit Kat Klubin hämärään yökerhoon, jota valvoo omituinen, kaikkietävä ja sukupuolineutraali Seremoniamestari. Siellä hän tapaa Sally Bowlesin, eloisan ja lahjakkaan kabaree-esiintyjän, joka on myös eksynyt sielu. Sallyn ja Cliffin suhde syvenee odottamattomasti unenomaiseksi romanssiksi. Ajan myötä tilanne kiristyy, kun Berliini muuttuu jännittävästä ja eloisasta kaupungista pahaenteiseksi ja väkivaltaiseksi. Ernst, Cliffin ensimmäinen saksalainen ystävä, paljastuu natsipuolueen nousevaksi jäseneksi, sekä herra Schultz, vierastalon omistajan Fraulein Schneiderin sulhanen, joutuu juutalaisvastaisen vihan uhriksi. Kun Sally tulee raskaaksi, Cliff päättää, että heidän on lähdettävä Amerikkaan ennen kuin asiat pahenevat. Sally on hämmentynyt ja epävarma siitä, pystyykö hän koskaan vaihtamaan kabaree-elämäntavan äitiyteen.

Cabaret on show, jossa mietitään: *Millainen rakkaus on sallittua? Opimmeko me historiastamme? Pitäisikö ummistaa silmät vai katsoa ympärilleen?*

Cabaret on voittanut kahdeksan Tony-palkintoa, mukaan lukien parhaan musikaalin ja alkuperäissävellyksen palkinnot vuonna 1967. Teos on palannut toistuvasti Broadwayn ja West Endin lavoilta ja esityksiä nähdään yhä ympäri maailmaa. Klassikkokappaleet, kuten *Willkommen*, *Maybe This Time*, *Cabaret* ja *Money*, vievät mennessään samalla kun musikaalishow herättää ajatuksia olemassaolon oikeudesta. KitKat Klubin esiintyjät kutsuvat sinua – ehkä voimme yhdessä unohtaa kaikki huolestukset!

”Käykää vain pöytiin me viihdytetään!”

Jotta teatterivierailustanne tulisi mahdollisimman onnistunut, tutustuthan oheiseen opettajamateriaaliin etukäteen.

Tervetuloa sukeltamaan Cabaret-musikaalin tarinaan!

V A A S A
KAUPUNGINTEATTERI

CABARET

V A A S A

KAUPUNGINTEATTERI

Cabaret perustuu Christopher Isherwoodin romaaniin *Goodbye to Berlin* (1939) sekä John Van Drutenin näytelmään *I Am a Camera* (1951), joka on kirjoitettu Isherwoodin romaanin pohjalta. Isherwoodin osittain omaelämäkerrallinen romaani *Goodbye to Berlin* on osa *The Berlin Stories* -kirjaa, joka sijoittuu natsipuolueen valtaannousun aikaan ja kuvaa tuon ajan Berliiniä.

- 1939** ● Christopher Isherwood julkaisee *The Berlin Stories*, johon kuuluu novelli *Goodbye to Berlin*. Tämä toimii pohjana Cabaret-musikaalille.
- 1951** ● John Van Druten julkaisee Broadway-näytelmän *I Am a Camera*, joka perustuu *The Berlin Stories* -teokseen ja inspiroi myöhemmin Cabaret-musikaalia.
- 1966** ● Fred Ebbin sanoittama, John Kanderin säveltämä ja Joe Masteroffin käsikirjoittama Cabaret-musikaali sai ensi-iltansa lokakuussa 1966 Bostonissa ja marraskuussa Broadwaylla, jossa musikaalin esityskausi jatkui yhteensä 1166 esityksen ajan.
- 1968** ● Cabaret-musikaali esitetään ensimmäistä kertaa Suomessa Helsingin Svenska Teaternissa.
- 1972** ● Bob Fossen ohjaama Cabaret-musikaalin elokuvaversio ilmestyi valkokankaalle. Tässä päärooleja tähdittävät Joel Grey, Liza Minnelli sekä Michael York. Elokuva voitti yhteensä kahdeksan Oscar-palkintoa.
- 1977** ● Cabaret-musikaali nähdään ensimmäistä kertaa Vaasan kaupunginteatterilla. Tuotannon ohjaa Jori Savolainen ja sen ensi-ilta on 3.9.1976
- 2024** ● Vaasan kaupunginteatteri esittää kolmatta kertaa oman versionsa Cabaret-musikaalista. Ohjaaja-koreografina toimii Reija Wäre. Teos saa ensi-iltansa 12.9.2024.

THE RE BA CA BA

V A A S A

KAUPUNGINTEATTERI

Mikä ihmeen kabaree?

"Cabaret" on alun perin vanha ranskalainen termi, joka tarkoittaa kapakkaa tai ravintolaa, sosiaalisia tiloja, joissa usein esitettiin improvisoituja esityksiä. 1800-luvun loppuun mennessä sana oli kehittynyt kuvaamaan taiteilijoiden, runoilijoiden, muusikoiden, kuvataiteilijoiden, näyttelijöiden ja ohjaajien kokoontumisia, joissa jaettiin uutta teosta ja kritisoitiin valtavirran yhteiskuntaa. Alusta lähtien kabaree on ollut taidemuoto, joka on omistautunut vastakulttuurille, taiteen rajojen rikkomiselle ja yhteiskunnan kyseenalaistamiselle.

Ensimmäinen virallinen kabaree, Le Chat Noir (musta kissa), avattiin Pariisissa vuonna 1881, ja se loi taidemuodon tunnusmerkit. Asiakkaat istuivat pöydissä, söivät ja joivat samalla, kun he seurasivat pientä näyttämöllä esitettävää monimuotoista esitystä. Intiimi tila, jota johti seremoniamestari (eräänlainen juontaja), vähensi fyysistä ja psykologista etäisyyttä esiintyjien ja katsojien välillä. Varhaiset kabareen yleisöt koostuivat pääasiassa muista taiteilijoista, filosofeista ja toimittajista eli kulttuurieliitistä. Mielenkiintoista on, että monet näistä taidemuodoista eivät olleet yhteydessä korkeakulttuuriin, vaan sirkuksiin, musiikkihalleihin ja katusiintyiin. Tämä "korkean" ja "matalan" taiteen välinen jännite jatkoi kabareen määrittelyä.

Saksalaisen kabareen juuret

Ensimmäinen menestyksekkäs saksalainen kabaree, Überbrettel (Superstage), avattiin Berliinissä tammikuussa 1901. Varhainen saksalainen kabaree otti itsensä vakavasti ja pyrki esittelemään vakavaa taidetta, joka esitettiin ammattimaisesti hienostuneella ja tyylikkäällä tavalla. Tuolloin Berliini oli osa Saksan keisarikuntaa, jota hallitsi keisari. Tiukat sensuurilait estivät kabareeta pilkkaamasta poliittisia aiheita tai esittämästä avoimen seksuaalista materiaalia. Monet saksalaisen kabareen tähdistä, sekä varhaisina vuosina että myöhemmin, olivat juutalaisia. Kun kabaree-esitykset alkoivat levitä ympäri maailmaa, se sulautui osaksi monia uusia kulttuureja. Kabareesta tuli suosittua Berliinin kukoistavassa LGBTQ+-yhteisön keskuudessa, kunnes natsit nousivat valtaan 1930-luvulla.

Vuosien 1901 ja ensimmäisen maailmansodan puhkeamisen välillä vuonna 1914 kabareet vakiintuivat sekä Berliinissä että Münchenissä; jotkut suuntautuivat enemmän suosittuun viihteeseen, kun taas toiset pyrkivät säilyttämään kirjallisen suuntauksensa. Ensimmäisen maailmansodan alkaessa saksalainen kabaree oli siirtynyt vastakulttuurisesta taiteesta kohti kaupallista toimintaa. Yleisönä oli keskiluokkaisia nautiskelijoita, jotka nauttivat samppanjaa katsoessaan kiistanalaisia esityksiä, jotka sisälsivät seksuaalisia vihjauksia ja mustaa huumoria.

ETKOTEHTÄVÄT

Tutustukaa myös
Taidetestaajat-
etikettiin
tästä linkistä.

Tutustukaa liitteisiin 1-4 ja katsokaa ohjaajan video. Keskustelkaa esityksen teemoista ja ajankohtaisuudesta alla olevien kysymyksien pohjalta. Tehtävät voi tehdä pareittain tai pienryhmissä. Materiaali videoineen kestää noin 45-60 minuuttia.

TEHTÄVÄ 1.

Tavoite: Oppilaat tutustuvat Cabaret-klassikkomusikaaliin ja pohtivat esityksen teemaa valta, vallan merkitystä ja sitä, miten oppilaat voivat itse vaikuttaa tärkeisiin asioihin.

Musikaalissa tutkitaan valtaa, sen kasvua ja miten valta voi sokaista jopa lähimmäisen. Keskustelkaa vallasta alla olevien kysymysten pohjalta.

- Kuvaile sanaa VALTA kolmella adjektiivilla.
- Onko valta aina hyvä asia? Milloin se voisi olla huonoa?
- Miten valta voi vaikuttaa ystävyyssuhteisiin? Voiko ystävyys muuttua, jos joku saa paljon valtaa?
- Miten sinä voisit vaikuttaa johonkin asiaan, joka on sinulle tärkeä?
- Jos sinulla olisi taikasauva, miten käyttäisit valtaa parantaaksesi maailmaa? Millaisia muutoksia tekisit?

TEHTÄVÄ 2.

Tavoite: Oppilaat keskusteleval viihteen roolista ihmisten ajatusten ja tunteiden muokkaamisessa.

Cabaret tasapainottelee historian painavan taakan ja kabareen tuoman kepeän viihteen välillä. Se yhdistää toisen maailmansodan kynnyksellä olevan Saksan synkät ja vakavat teemat sekä kabareen iloisen ja värikkään maailman, jossa laulut ja tanssit tarjoavat hetkellisen pakopaikan. Keskustelkaa siitä, voiko viihde olla keino paeta todellisuutta vai voiko se olla myös vaikuttamisen väline.

- Miksi ihmiset hakevat viihteestä lohtua vaikeina aikoina?
- Miten elokuvilla tai musiikilla olla vaikutusta siihen, miten ajattelemme asioista?

TEHTÄVÄ 3.

Tavoite: Oppilaat keskustelvat siitä, rajoittaako nyky-yhteiskunta ihmisten oikeutta olla oma itsensä ja miksi yksilön vapaus on tärkeää.

Cabaret sijoittuu aikaan, jolloin ihmiset eivät voineet vapaasti ilmaista itseään. Keskustelkaa siitä, näkyykö nykymaailmassa samanlaisia ongelmia.

- Onko nykymaailmassa paikkoja, joissa ihminen ei voi olla oma itsensä?
- Miksi on tärkeää, että kaikki saavat olla sellaisia kuin he haluavat? Miten se vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa ja elämänlaatuunsa?

+Tarkkailutehtävä musikaalin aikana: Tarkkaile Cabaret-musikaalin aikana näyttelijäntyön lisäksi myös muiden teatterin ammattilaisten työnjälkeä. Miten lavasteet ja valot luovat tunnelmaa? Miten musiikki ja ääniefektit ohjaavat yleisön huomion tiettyihin hetkiin tai tunteisiin? Miten pukujen värit ja yksityiskohdat kuvaavat Cabaretin hahmoja ja aikaa? Voitte jakaa luokan ryhmiin, joista jokaisella on vastuualueenaan seurata yhtä teatterin osa-aluetta, kuten ääntä, valoja, lavastusta, puvustusta tai maskeerausta. Käykää yhdessä läpi esityksen jälkeen kaikkien tekemät havainnot ja jakakaa ajatuksia. Voitte alla olevien kysymysten avulla käydä läpi huomioitanne esityksen eri osa-alueista, kuten esimerkiksi lavastuksesta.

- Mistä lavastuksessa erityisesti pidit tai jäi mieleen?
- Millaisia muutoksia lavastuksessa tapahtui esityksen edetessä, ja miten ne vaikuttivat tunnelmaan?
- Jos sinä olisit vastannut lavastuksesta, mitä olisit tehnyt toisin?